

શ્રી

..વાની નરેશ મહારાજા શ્રી સર રણજીતસિંહજી
૧ મહાદુર મહારાજાશ્રીત કે. સી. આઈ. ઈ.

શ્રી આર્યોદય નાટક સમાજ

સ્વયંવર

નાટકનાં ગાયનો.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

મયુભાઈ શીવપ્રસાદ.

પાલેક શ્રી આર્યોદય નાટક સમાજ.

આનંદભુવન થીયેટર-અમદાવાદ.

૧૯૭૭

આવૃત્તિ: પહેલી. —પ્રત ૨૦૦૦.

પ્રિન્ટર્સ ૧૯૭૮ રાને ૧૯૨૩.

મુલ્ય ૪ આના.

સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા એક્ટ મુજબ રજીસ્ટર કરાવી
 અને તેના પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વે હક પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે માટે
 પ્રસિદ્ધ કર્તાની લેખીત પરવાનગી શીવાય કોઈએ જપાવવું જાણવું,
 લેખવું લેખાવવું કે બજાવવું નહીં.

અમદાવાદ.

શ્રી 'ગણેશ' પ્રી. પ્રેસમાં ત્રિવેદી હમિરભાઈ માણેદલાસે જાખાં.

૬. ખંચકુવા રોડ, આર કલ્ક.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૦૫૩૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ રૂપયંત્ર- ગાથાઓ

વિષય ૬-૨-૧

સ્વયંવર નાટકનો ટુંક સાર.

અંક ૧ લો.

(મંગળાચરણ.)

પ્રવેશ ૧ લો—કૃષ્ણ પ્રત્યે વૈરાવ દર્શાવતો શીશુપાળ, તેના મિત્ર રુક્મીનું આવવું, રુક્મીણીના સ્વયંવરનું શીશુપાળને આમત્રણ, અને કુંડીનપુર જવું.

પ્રવેશ ૨ જો—રુક્મીણી તથા સખીયોનો હાસ્યવીનોદ, રુક્મીણીનો કૃષ્ણ પ્રત્યે અનન્ય પ્રેમ, રુક્મીનું આવવું શીશુપાળને પરમાળા પહેરાવવા કહેવું, રુક્મીણીને કૃષ્ણને મંદેશ.

પ્રવેશ ૩ જો—સત્યભામાની સખી નાગરીકા પર મોહાશક્તિ થયેલ મદનસેનનું નાગરીકાની છબી લઈ આવવું, નાગરીકાનો મેળાપ, પ્રેમની માગણી, નાગરીકાનો ઈન્કાર, મદનસેનની બળજોરી, શ્રીદામાનું આવવું, મદનને માર પડવા, બાદ મદનની સ્ત્રી રતીનું આવવું, મદનની કઠગી સ્થિતી, મદન તથા રતીનું જવું. ત્યારબાદ શ્રીદામા તથા નાગરીકાનાં શૃંગારીક ઝાઝવાળો હાસ્યવીનોદ, તથા કૃષ્ણ તેમજ સત્યભામાને સુવર્ણ સરોજ બાગમાં મેળવવા અને સંકેત અને જવું.

પ્રવેશ ૪ થો—સંકેત પ્રમાણે કૃષ્ણને લઈ શ્રીદામાનું સુવર્ણ સરોજ બાગમાં આવવું, મણિયોર તરીકે કૃષ્ણને હિંદુસ્તાં, સત્યભામાનું આવવું; સત્યભામા તથા કૃષ્ણનો પ્રેમ, સત્યભામાના પીતા શત્રાજિતનું આવવું, અને સત્યભામાને લઈ ચાલ્યા જવું, તેટલામાં રુક્મીણીનો મંદેશ, પત્ર લઈ કનક મહારાજનું આવવું, પત્રની ખીના

જાણી રૂકમીણીના સ્વયંવરમાં જવા કૃષ્ણનું તુરત કુંડીનપુર તરફ
વીદાય થવું.

પ્રવેશ ૫ મો—કૃષ્ણ કુંડીનપુરમાં આઘાતા સમાચાર જાણી
ખુશી થતા રૂકમીણી, શીશુપાળ તથા કૃષ્ણનું આવવું સુઢની તૈયારી,
જીભક મહારાજનું આવવું. તકરારનું સમાધાન, બધાનું જવું,
રૂકમીણી તથા કનક માલીકાનું આવવું, કૃષ્ણ કુંડીનપુરમાં પધાયા
છે, તેવા શુભ સમાચાર કનક માલીકાએ રૂકમીણીને આપવા. તથા
રૂકમી અને શીશુપાળ સાથે કૃષ્ણની બોલાચાલી થઇ ને વીશે પણ
જાણુ કરવી, રૂકમીણીની ચીનતા અને પ્રભુ પ્રાપ્તિ.

પ્રવેશ ૬ ઠો—ઠાઠ માઠ કરી નાગરીકાને મળવા જવા માટે
મદનસેનની તૈયારી, રતીએ મના કરવી, પરસ્પર ચક્રમક અને સલાહ
બાદ સત્યમામાને સુવર્ણસરોજ બાગમાં કૃષ્ણદેવની મુલાકાતે લઇ
ગયેલ હોવાથી સત્રાજીતે નોકરીમાંથી રજા આપેલ નાગરીકાનું શ્રીદા-
માપર ગીડાતા આવવું શ્રીદામાનો મળાપ, સત્યમામાને ઘરમાં કેદ
કરેલ છે તે નાગરીકાદારા શ્રીદામાએ જાણવું, ખેશીનો વેશ લઇ સત્ય
મામાને મુક્ત કરવાના સાધનો માટે જવું. તથા આવતી કાલે ચોકસ
જગ્યાએ મળવાનો નિશ્ચય કરી બંનેનું વીદાય થવું.

પ્રવેશ ૭ મો—રૂકમીણી સ્વયંવર શીશુપાળ, તથા રૂકમીની
ઉચ્ચતા, કૃષ્ણદેવની ગાંભીર્યતા, કથકોશીક કૃષ્ણના મીત્રની ઉદાર-
તા, સુઢની તૈયારી, રૂકમીણીના વીનવવાથી સુઢ તથા સ્વયંવરનું
બંધ રહેવું.

(૫)

અંક ૨ જો.

પ્રવેશ ૧ જો—રૂકમણી પોતાને ન મળવાથી તથા સ્વયંવરમાં અપમાનીત થવાથી કૃષ્ણ, બીજમક, તથા રૂકમણીપર ક્રોધ કરતો શીશુપાળ રૂકમીનું શાન્તવન, તથા રૂકમીણી શીશુપાળનેજ બરાવવાનો રૂકમીનો ઠરાવ બદલામાં શીશુપાળ તરફથી મહારાજા જરાસંઘના સેનાપતીપદનો મુકૂટ રૂકમીને ભેટ, રૂકમીએ તે મુકૂટ રૂકમીણી પાસે મોકલાવવો અંત શીશુપાળ સાથે લગ્ન કરવા કરજ પાડવી.

પ્રવેશ ૨ જો—મુગટને જોતી રૂકમીણી, કૃષ્ણદેવ પ્રત્યે પોતાનો અનન્ય પ્રેમ; બીજમહારાજનું આવવું, કૃષ્ણદેવની મહત્તા, અને શીશુપાળ તથા રૂકમીની દુષ્ટતા વીશે તેમના ઉદ્ધાર, રૂકમીનું આવવું. શીશુપાળ સાથે પરણવા માટે રૂકમીણીને દમદારી, તથા પીતાને પોતાની વાતમાં સામેલ થવા દમ, સામેલ ન થવાથી બીજમક કેદ.

પ્રવેશ ૩ જો—બૈરીને થાપ આપી નાગરીકાની મુલાકાતે નીકળેલો મદનસેન શ્રીદામાતું જોશીના વેશે સત્યભામાને કેદ કરેલા છે, તે ઓરડાની ચાની ચોક્કસ જગ્યાએ કાયમ કરાવવી, બાદ નાગરીકાનો મેળાપ, પરસ્પર ગમન, મદનસેનની મુલાકાત, તથા મદનસેનની કમ્પાક્ષી.

પ્રવેશ ૪ જો—રૂકમીણી તથા સખીનું આવવું. કૃષ્ણદેવનું જોવાણરૂપે આવવું. પાંજાથી કૃષ્ણરૂપે પ્રત્યક્ષ થવું. રૂકમીણી હરજ.

પ્રવેશ ૫ જો—વીઝડીણી સત્યભામા કૃષ્ણના વીચારમાં નાગરીકાનું આવવું, સત્યભામાને ધીરજ, સત્યભામાએ ચીતરેલી કૃષ્ણદેવની છબી લેઈ નાગરીકાનું જવું, સત્યભામાની દુઃખદ સ્થિતિ.

પ્રવેશ ૬ ઠો—શ્રીદામાપર ચીદાતી ગોપી, મદનસેનનું આ-
વવું, શ્રીદામા નાગરીદાને પરણાવવાનો છે, કહી ગોપીને વધારે ઉશ્કે-
રતી, બાદ શ્રીદામાનું આવવું. મદનનો ગમરાટ, પેટીનો આશ્રય,
પરીણામે જાહેર થવું, મદનને માર.

પ્રવેશ ૭ મો—શ્રીકૃષ્ણ તથા રૂકમીણી દારકા તરફ રવાના,
સામી કેટલાક સૈનીકોસહ આક્રમણ કરશે તેવા કથકોશીક તરફથી
કૃષ્ણને સમાચાર મળવા શ્રીકૃષ્ણનું નીકરપણું બીમક મદારાજને
અંતીખાનામાંથી છોડાવી દારકા લઈ આવવા માટે શ્રીકૃષ્ણની કથકો-
શીકને મુચના, રૂકમીનું તથા બળરામનું સૈન્યસહ આવી પહોંચવું,
પરસ્પર લુહ, રૂકમીનો પરાજય. રૂકમીણીના સ્નેહની ખાતર રૂકમીને
શ્રીકૃષ્ણે જાતથી ન મારના કહડપ બનાવી છોડી દેવા.

દ્રોપ.

અંક ૩ જો.

પ્રવેશ ૧ લો—પુત્રના હાથથી કેદ બોગવના દુઃખદ સ્થિતી-
માં બીમક, કથકોશીકનું આવવું. બીમકને મુક્ત કરી અંતેનું દારકા
તરફ વીદાય થવું.

પ્રવેશ ૨ જો—શ્રી કૃષ્ણથી હાર પામેલા રૂકમીને કેટલાએક
રાજાઓનું આન્તવન રૂકમીનો આપઘાત કરવા નીશ્ચય, શીયુપાને તેમ

થતા અટકાવશે, અને ફરીથી મોટા બગ સાથે દારીકાપર ચઢાઈ કરવાનો ઠરાવ અને વીદાય થવું.

પ્રવેશ ૩ બે—સત્યભામાના વીયોગમાં દામથી પીડિત થત્ર કૃષ્ણ શ્રાદ્ધમાતું સત્યભામાના સમાચાર તથા શ્રીકૃષ્ણની સત્યભામાની ચીંગેલી જમી લઈ આવવું તેટલામાં રૂકમણીનું આવવું, હાસ્યવીનોદ રૂકમણી પાસે શ્રીદામા દ્વારા સત્યભામાના પ્રેમ સંબંધી ખુલાસો, રૂકમણીનું પ્રસન્ન થવું. બધાનું જવું.

પ્રવેશ ૪ થો—મદનના વર્તનથી કંટાળી ગયેલી સ્ત્રી પોતાના પીતાને ત્યા જવાની પૈયારીમાં શ્રીદામાની સ્ત્રી ગોપીનું આવવું. અને રતીને ધીરજ, નાગરીકા શ્રીદામાની સાથેજ પરણનાર છે, તેવો ખુલાસો નાગરીકાના પ્રેમમાં પાછા પડેલ મદનનું આવવું, ગોપીદ્વારા, મદનની કસોટી, રતીની ખાત્રી થવી, રતી તથા મદનનો મુખ્ય સંસાર.

પ્રવેશ ૫ મો—સત્યભામાને મળવા માટે શ્રીકૃષ્ણનું શ્રીદામા સાથે આવવું, તેમજ સત્યભામા તથા નામરીકાનું આવવું, શ્રુમારીક વીનોદ ખાદ નારદનું આવવું. શ્રીકૃષ્ણ તથા સત્યભામાના તથા નામરીકાના અને શ્રીદામાના લગ્ન, સત્રાજીત, ચાર્મતી, બીખક, રૂકમી-ણીનું આવવું, બીખકના હાથે તથા સત્રાજીતના, હાથે કૃષ્ણને કન્યાદાન રૂકમી તથા શીશુપાળનું સૈન્યસહ ચડી આવવું, પરસ્પર યુદ્ધ, રૂકમી શીશુપાળનો પરાજય રૂકમીણીના વીનવવાથી તેઓને જીવતદાન.

ૐ શાંતી. શાંતી. શાંતી.

(૮)

સ્વયંવર નાટકના પાત્રો.

પુરૂષ પાત્રો.

- શ્રીકૃષ્ણ.....હારીકાપીશ દીવ્યનાયક.
 બીષ્મક.....કદીનપુરના મહારાજ, રૂક્મીણીના પીતા
 શિશુપાળ.....રૂક્મણી સાથે લગ્ન કરવાનો ઉમેદવાર જરા-
 સંઘનો સેનાપતિ.
 રૂક્મીયો.....બીષ્મકનો પુત્ર, રૂક્મણીનો બાપ
 કૃથકૌશીક.....શ્રી કૃષ્ણનો પરમ મીત્ર
 સત્રાજીત.....સત્યભામાનો પીતા યાદવ
 શ્રીદામા.....ગોવાળ, કૃષ્ણનો બાળમીત્ર
 મદનસેન.....દેવસેન યાદવનો પુત્ર, રતીનો પતી નારદ,
 દરબારી હારપાલ સેવક વીગરે.

સ્ત્રી પાત્રો.

- રૂક્મીણી.....રાજ બીષ્મકની પુત્રી, કૃષ્ણ પત્ની
 સત્યભામા.....સત્રાજીત યાદવની પુત્રી કૃષ્ણની પત્ની
 નાગરિક.....સત્યભામાની સખી શ્રીદામાની સ્ત્રી
 ગોપી.....શ્રીદામાની માતા
 રતિ.....મદનસેનની સ્ત્રી
 કનકમાલિકા.....રૂક્મણીની સખી

દાસ, દાસીઓ, વાસુંઝનાઓ વિગેરે.

શ્રવણંવર નાટકનાં ગાયનો.

મંગળાચરણ.

સુત્રધાર-સુત્રધાર—

શ્રી રાધાવર શ્યામ વ હ પ્રભુ
પ્રોયના આલીંગને અંકીત જેના
અંદન લીસ શુભ ગાય.....વંદુ
ના દ્રશી અભર વન ભુમી સુંદર
વૃક્ષ ઘટા ધન
રજની પરમ રમ્ય પ્રકાશ
યશુના તટીની કુજવાસ રાધા માધવ વન વિલાસ
સુરજ જનીત સ્વદેહાર સહીત શોભીત હૃદય ભાવ
સદ્ગ કરો સદ્ગ મનોકામ.....વંદુ

ખાળાઓ—

૧

ખાળો રાધાવર શ્યામ ગોપીજન મન વીશ્રામ .
યોગીજન મન આરામ આહા
ગોપી મન માન સરસ રસીયા રસરાજરે
યોગી મન માન સરસ વસીયા હંસરાજ એ
મધુર નોરલીના ગાને હા હા

(૧૦)

ઘેલી કીધી વૃજ વામ હા હા

નંદના નંદન જગદા નંદન વંદન ચરણમા...ગાયો

રૂકમીણી-સખીયો— ૨

મીડી મીડી બહાર આલી રતુરાજની સાહાયે

કુલ બકુલ અમૃત્ય ખીલ્યાં ગુલ રંગ એ રંગ જંવે મીડી

મધુર પરીમલ બહેકી રસાં રસરાજની આળુ દૂર

મંબુલ કુંજન પક્ષ ગણોના મધુકર શુંજ કરે ...મીડી

મયુર મયુરી નાચી ગદ્દા સખી નવ નવ ગેલ કરે

વિશ્વ નિયંતાની બલીહારી ચીત આનંદ ભરે... મીડી

રૂકમીણી— ૩

સુંદરવર શ્યામ શરીર એ મોહન મુરતી મનોહારી

નવિન નવિન સુંદરતા ભરી જ્યાં

નીરખી નયન અમૃત રસ પીતાં

તૃષીત ચક્ષુ રહી મારી

જ્યાં જ્યાં દ્રષ્ટી ફરતી મારી ત્યાં રાધાવર કુંજખીહારી

મુરલી અધરપર ધારી—

ગગન સુદ્રશ ઘન શ્યામ સુંદર એ સકળ પ્રજ્ઞાંડ

વિષે ભરપુર એ

સુજ મન રજની વીહારી, શ્રી કૃષ્ણચંદ્ર છળી ન્યારી-સુંદર

રૂકમીણી— ૪

ચીત ચાર એ નંદકીશોર કને કહેજે સજની કર્ણા કરજે

નથી કાગળ આપણું લેખ વિધિ નથી અક્ષર અક્ષર પ્રેમ નિધિ

તોમાં સ્નેહની રચાહી મેં પુરી દીધી વાંચીને દીનાનાથ દુખ હરજો
સોંપ્યું મેં તન સન પ્રિયતમ તમને દરકાર ખીજની ન લેશ મને
દીલ નાવડું આપ સુકાની કને હવે આપજ હાથ હરી ધરજો—
સખી—

અમીરા સખી એ ગીરધારી તને મળશે હુષીકેશ મુરારી તને
સખી સીંગેશે સ્નેહનું વારી તને વર વલ્લભ એ બહાલથી વરજો
નાગરીકા—

૪
જેને જોખન (૨) નું જોર

તેના પીનડામાં ચાર કોરે કાળજડાની કોર
રસ સાગરમાં નાચ નચાવે લોચનમાં રસ ઓરજ આવે
અ ગનં નનિન આપ ચઢાવે એકજ વાત એ ધ્યાનમાં આવે
નાવડીયો આવી નેહથી બાંધે દીલડાં કોરો દોર-જેનેં

નાગરીકા—

૬

રતન કુંદનનો યોગ હંસ પદ્મીની સંયોગ
એજ વર વધુનો યોગ્ય વસુદેવ નંદ એ
સોનુ ન મળે સુગંધ એથી શો ભલો સખંધ
ખીલશે કુમુદ લોળી જોઈ કૃષ્ણચંદ્રને

શ્રીદામા—

સ્નેહે સમજાવી શ્રી ગોપાળને બોલાવી લાવું
ભાભાથી ભેટાડું મારા ભાઈજંધને
વૃક્ષ વેલી મેળવીને કેળવી ગોવાળ કળા
વરાવું કુંવારી કન્યા નંદ નંદને

શ્રીકૃષ્ણ—

૭

રેન દીન મુજ તન મન બળતાં
 ફોગટ ચોરી શીર ગર ચઢતાં.....રેન૦
 ચોર મણીનો સઘ શોધીને
 જગને જણવું નિજ નિર્મળતા
 પરમ ધરમ એ નીર્ભય ગાળુ
 પણ ન તણ તન આ પરહરતાં....રેન૦

સત્યભામા—

૮

મણીના ચોર એ મુશનીરે નટવર નીરવારી
 રમણી મણી રાધા મુખ ચંદ્ર ચંકોર
 નવલ યુવતીના નવલ યુવામણી ચોર નંદ કીશોર
 નવ નીતના રમણી અધર રસના રસીયા
 નંદકીશોર રમણી—
 જળરે જુમનામાં અમે જળ કોડા કરતાં ગાર્ક
 ઠાકોર આવ્યા તે ઠાર (૨)
 હરી વસ્ત્ર બેઠો વટના વૃક્ષરે કપટી કાનુદો
 રમણી મણી રાધા મુખ ચંદ્ર ચંકોર
 સંધ્યા સમય જળ જમુના હું ભરવા ગઈ
 જળરૂ કીધુ ત્યાં જોર (૨)
 માટને ફોડી નીર ઢોળી બતાવ્યો તોર
 રમણી મણી રાધા મુખચંદ્ર ચંકોર

સત્યબાસા —

૯

હટો જાઓ ઠગારા નઠારારે નંદલાલ
છોટો મને ના સતાવો

શ્રીકૃષ્ણ —

આપો આપો રમીકા કૃપાળાં રે સ્નેહ દાન
આવો રામા ના રીસાઓ
સુકોને વાનુ ॥ ગન રાગી જોડી નુંદરને સોદામાળી

સત્યબાસા —

વાયા ॥ દ્રષ્ટીથી માખે ન ચોલન
ડું રહો ઢાંગા ડાન હાય પામે પામી બાળ... હટો

શ્રીકૃષ્ણ —

રે રમગી પાણુ તન ગન મે અરખ્યા અંતરથી
આવો પ્રીય... પામી ગનહર... રી શરમાઓ
પ્રીતી નીધાન... હાય સાર્યા

કનકમાલીકા —

૧૦

અખીલ વિશ્વના સુષ્ટી પાલન કર્તા કૃષ્ણ કૃપાળ
કેશવ કર્તા કૃષ્ણ કૃપાલ
ધર્મ ઉદ્ધારણુ કારણુ પ્રગટ્યા આપજ દીન દયાળ
નંદવર આપજ દીન દયાલ
આપ ચરણમાં કરે પ્રાર્થના કુંડિન નૃપની બાળ

રાજહંસી કુંવરી હૃદયથી માનસવાસી મરાલ
કદી હંસણી કરશે વાચસ શીશુપાળ વીકરાળ
પ્રાણ તજીશ તેથી ઉદ્ધારી લેજો હરી સંભાળ

૩૬મીણી—

૧૧

ડુબતી નાવ છે અમારી મુરારી લેજો તારી તમે
આત્મ સખા અંતરની સમજો આપ રદય વીહારી
આપ ચરણ વીણુ ભવસાગરમાં કોણુ ગતી છે મારી.
પોતે દીનાનાથ અને હું અળખા દીન દુઃખીયારી.
આપ ચરણ આશ્રય વીના મારી લાજ રેવી છે ભારી. ડુબતી

૨તી—

૧૨

મુખડાના મીઠા છો ઠગારારે. અંતરના ખારા—
જાણ્યા મેં પુરા પુતારા.
હાલીમ વાલી જેવા મતલબીયા મીત્ર મળ્યા છે
સંસાર સુખથી બહાલા અમને અળખા કર્યા છે
પનારા તમથી શુ પડ્યા છે રે..... અંતર.
અમે છોને જુરી મરીયે તમને તેની શી પરવા
ઉપરથી જુડી પ્રીતી રાખો અમને છેતરવા
જાણ્યા સતાવો શું કરવારે.....અંતર

||ગરિકા—

૧૩

વાજુ જોવાળીયે વેર પીઝ્યાએ વાવ્યાં જ્યાં ત્યાં ઝેર
રહ્યાએ કરી મને જેર સખી વીના ગુનાએજે
આશા અંતરની એક હતી-શ્યાને સખી પરણાવવી હતી
પાટ સખી હું તો થતી આખો મેળવતાં

અરધી જોઈ બાઈ બેઠી મારે ઘેર

(ભાષણ) બાઈને બાગમાં લાવવા માટે મને કે ભાંભેર
પાઘડી બળ્યાના પ્રપંચમાં બાઈ નવનુ થયું તંર
ઉછેદીયો મનનો ઉઠો-મારો રોયો બહુજ ભુંડો
હત તને બેસવું પડે ઘેર.

સખીયો—

૧૪

ધરી વરમાળા હે નૃપ બાળા મંડપ મહી પધારશો.
પ્રસન્ન મનથી ચ દ્ર વદનથી રવચંવર મંડપને શોભાવશો
મંગળ ચરણે કોણ નૃપ વરના મંગળ મહેલ દીપાવશો
ભાગ્યશાળી કેા ભૂપતીકેરા વંશના વૃક્ષને વીસ્તારશો.

ડો.પ.

(૧૬)

ચાંક ૨ નો.

રૂકમણી—

૧૫

મુકુટધી એ કૃપ્ત પદ નજ છે અમુલ્ય

અવશ્ય સદા હઃખ રૂપ

શોભા સાગર નટવર નાગર નહીં ડોઇ એવી તુલ્ય

સદા સ્થિત ડીરજ સ્વી રાગ પ્રગથે ત્યાં વાસન શું સુલ્ય

શ્રીદામો—

૧૬

આદ્યું પોલ પોલ જગતના આદ્યું પોલ પોલ

કાંઈ કરે નહીં તોલ જગત ॥ આદ્યું પોલ પોલ

વહેમી તોળા ને વિચારુ વળી પુરુષાર્થ લીન

જેશી વચન પરશ્રુડા રાખી યથા વતનથી લીન

કંઈક સદા વહેવારે વળગ્યા જેશી વચન ગાળી સત્ય

ભાગ્ય દશા માગી સમજી કંઈ બાઓ ધરના પ્રથ

દેકતીની—

૧૭

પપૈયારે પીયુનો કહે કંઈ સ દેશ

તુજ સગ સ્વર એ મોહન વરનો લલિત ત્રીભંગી વેશ

ભોર મુકટ મકરા કુત કુંડલ પીત વસન મૃદુ દેશ

કોટીક ચંદ્ર વૃજ ચંદ્રના આગળ થાઓ સદા ક્ષીણ તેજ

૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦ ૩૧ ૩૨ ૩૩ ૩૪ ૩૫ ૩૬ ૩૭ ૩૮ ૩૯ ૪૦ ૪૧ ૪૨ ૪૩ ૪૪ ૪૫ ૪૬ ૪૭ ૪૮ ૪૯ ૫૦ ૫૧ ૫૨ ૫૩ ૫૪ ૫૫ ૫૬ ૫૭ ૫૮ ૫૯ ૬૦ ૬૧ ૬૨ ૬૩ ૬૪ ૬૫ ૬૬ ૬૭ ૬૮ ૬૯ ૭૦ ૭૧ ૭૨ ૭૩ ૭૪ ૭૫ ૭૬ ૭૭ ૭૮ ૭૯ ૮૦ ૮૧ ૮૨ ૮૩ ૮૪ ૮૫ ૮૬ ૮૭ ૮૮ ૮૯ ૯૦ ૯૧ ૯૨ ૯૩ ૯૪ ૯૫ ૯૬ ૯૭ ૯૮ ૯૯ ૧૦૦

(૧૭)

રૂકમીણી—

૧૮

યમુના તણા કીનારે ગોપાળ ગો ચરાવે
સંગીત સ્વર ઇશારે રાધા નીકટ ખુલાવે
બંસી ધ્વની સુણીને શુદ્ધ દેહની ભુલીને
નીકળી ઘરથી રાધા ગોપાળ સાથ આવે
યમુના સરીત કુંજે શેયા કમળ બીછાવી
શ્રીકૃષ્ણ કર કમળથી રાધા ચરણ દબાવે

રૂકમીણી

૧૯

ગ્લાહન હું રાધા ગોરી ગોપાળ બન્યા ગવરી રે
જે વિશ્વના નિયંતા અજઞ્ઞે રૂપ કતા
ભક્ત પ્રેમ વશ પરમેશ્વર બન્યા મારા માર્ગ દર્શી
શુભ પ્રેમ પંથ બતાવો ભવ ભય હવે મીટાવો
મુજ અંધના નયન ઇશ્વર હૃદય લગાવો હરશી.

સત્યભામા—

૨૦

તમારા વીરહમાં ઝહાલા મને વેલવ અકારો છે
સુકોમળ સર્વ અંગેમાં રહ્યા છો આપ અવિનાશી
ભુલો શું દર્શ પ્યાસીને ગુનો તો શો અમારો છે

(૧૮)

હૃદયની પાંચડી ઉઘડી સુધાનાં વહી રહ્યાં જરણાં
વૃથા તે આપ વીણુ સઘળું ઉગરવા ન કોઈ આરો છે
વિથોએ આ શરીર ખાળી બની છું બસ્મ વનમાળી
ધ્વની તે બસ્મથી નીકળે તુંહી તુંહી જ પ્યારો છે

શ્રીદામો-ગોપી-મદન— ૨૧

હાય તને જોતાં કંઈ કંઈ થાય છે
શું કરોછો હાય
જુઓ બાઈ પ્રપંચી આમ પીટાય છે
શું કરોછો હાય એને વાળી જશે
ઝરે ચુપ રાડ ચુપ (એને માફ કરો)
મેમી પંખીડુ પુરૂ પીંખાય છે (૨) જ જ જ
લાક્ષ્મી ચામડુ ચીરાય છે
આમજો લાક્ષ્મી ચામડુ ચીરાય છે
તમે શું કરોછો હાય એને વાળી જશે
તને ખાય ખોડીયાર પડે મેંલડીનો માર
આથે જોગણીયો ચાર
મને મારી નાખ્યો (૨) હવે ભાગ જીવ ભાગ.

(૧૯)

રૂઠમીણી—

૨૨

હવે આજ રદય ભારી જોઈ સમીપ શ્રી ગીરધારી
રજ પુષ્પ સુગંધની ગંધ વહે ચહેછે સરીતા પગ સાગરનો
વળી કોકીલ ગાન સુણાવી વહે મહીમા મુખ નટ નાગરનો
તરૂપદલવ ભુમી સમીર હસે હસતાં નીરખું નદીનાં ઝરણો
નૃણુ અંકુર હવે અતી ધરતાં રજની નીરખી હરીનાં ચરણો

ડોપ.

(૨૦)

અંક ૩ ને.

શ્રીકૃષ્ણ—

૨૩

અહો હૃદયમણી તુજ વીરહે બની સ્થીતી અતી
દુઃખદાયી દેહદાયી—

શ્યામ કમળ સમ ગાત્ર સકળ મારા
કામ વીરહે થયા સ્વેત હો પ્રીય વામાં
તૃપીત ચાતક રહે નીત્ય તુજ પ્રીતી વારી

રૂકમીણી-શ્રીકૃષ્ણ— ૨૪

જાઓ જાઓરે કનાઈ કરો આમ શું ઠગાઈ
ખોલો ખોલોને બીહારી ગયા કેવા સપડાઈ. જાઓ.
તાત બ્રાત પરીજન સહુ ત્યાગી નટવર તમપર
હરદમ રાગી
નટવર તદપી રાચો પરથી અમથી કરો બુઢાઈ-જાઓ

શ્રીકૃષ્ણ—

માફ માફકર પ્રીય વરદારા નીશદીન સુખકર દર્શન તારાં
મન વચને કરમે તમથી રમણી રહ્યો રંગાઈ.-જાઓ.

(૨૧)

રૂકમીણી—

શ્યામ સ્નેહ સગપણ તમ જોયાં જગ જન મનછે મીઠ્યા મોહ્યાં
હરણ અરણ હૈયે ધરણ કરણ કૃપા સદાઈ—જાઓ.

મદન રતી—

૨૫

રતી સુંદરી સુખણ હશે તુંજ રદય લહાણ
રસીક રમણી મન હારી મેમ પ્રાણ છે

રતી—

નાથ રાખો નીત નેહ મેહ અમીના વરસાવનારા બહાવા
ભવ સીધુનુ વહાણ છે

મદન—

ધારી પત્ની વૃત ટેક કરી લીલડાંને એક

રતી—

નેક અંતરથી આપને રીઝવશું

મદન—

આંખો ઠેકાણે હારી હવેથી તું એક પ્યારી

(૨૨)

રતી—

સંગે સંસારને શોભાવશું.

સત્યભામા—

૨૬

મુકોને હાથ હે મુરારી રે હું રાજ કુવારી

કૃષ્ણ—

શાને શરમાએ પ્રીય મારીરે જોખન મતવારી લલના છે
નવલ હલારી

સત્યભામા—

ખાળી લોળી હું ખાળા કાંઈ નવ બાણું કૃષ્ણ
સારી નહી ટેવ આ તમારીરે વીઠલ વનમાળી

નાગરીકા—

શુભ આ ચોઘડીયું સાડ સાધન સરવે સુખકારી
લગ્ને કુંવારા કુંજ વીહારીરે આ તક છે સારી
મહેનત સફળ થાય અમારી

(૨૩)

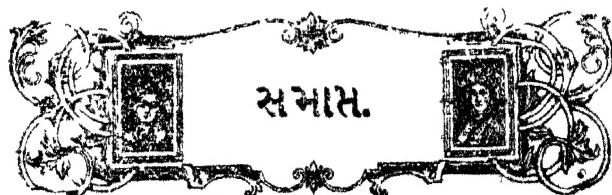
૨૭

નહર આજે શોભા છે મન લોભાય
તે સ્નેહે વર્યા રાજવર સુતા
વ કુમારી આ સત્ય બામા સુભા
જય વરદા સુખદા.

શાંતિ

શાંતિ

શાંતિ

બહાર ખાતર.

અમારી કંપનીનાં નીચલાં નાટકોનાં ગાયનાની ચોપડી
જ્યાં અમારો મુકામ હશે ત્યાંથી નીચલી કીમત રોકડેનાં અ
થવા વેલ્યુપેપલ પાસેલથી મંગાવ્યાથી મળશે.

ચોપડીનું નામ.	કિમત.	ચોપડીનું નામ	કિમત.
વીર-અજીત ...	૦-૪-૦	ન્યાયસીંધુ ..	૦- -૦
જયાકુમાર... ..	૦-૪-૦	ધર્મવંતેજ	૦-૪-૦
અહલ્યાપાઠી ...	૦-૪-૦	મતી-સવિતા.	૦-૨-૦
સીદ્ધ સત્યન્દ્ર ...	૦-૪-૦	રંગતરંગ ...	૦-૪-૦
ચંદ્રશુભ ...	૦-૪-૦	ભારતવીર ...	૦-૪-૦
વીર-કેશરી ...	૦-૪-૦	વીર-ગંગાબી ...	૦-૪-૦
સ્વયંવર ...	૦-૪-૦	મેઘ મગસી ..	૦-૪-૦
જાણવાહન ...	૦-૪-૦		

બચુભાઈ રતિનપ્રસાદ

માલેક

શ્રી આર્યોદય નાટક સમાજ.

